

Evlilik ?çin Kar??la?t?rma Düzeyi Ölçe?i (EKDÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Evlilik ?çin Kar??la?t?rma Düzeyi Ölçe?i (EKDÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21505>

Özet

Evlilik için Karşılaştırma Düzeyi Ölçeği (EKDÖ), evli bireylerin ilişkilerindeki doyum ve beklenti düzeylerini ölçmek amacıyla Azizoğlu-Binici ve Hovardaoğlu tarafından 1996 yılında Türkçeye uyarlama çalışması yapılan psikometrik bir araçtır. Ölçek, bireylerin kendi evliliklerini idealize ettikleri veya bakarlardan ilişkileriyle karşılaştırdıkları düzeyi belirlemeyi hedefler. Toplam 36 maddeden oluşan bu ölçek, evlilikteki temel dinamikleri yansıtan iki ana alt boyuta sahiptir: **Eyle Uyum Boyutu** ve **Eyle Çatışma Boyutu**. Ölçek, 7'li Likert tipi derecelendirme kullanılarak uygulanır ve psikoloji araştırmalarında ilişkisel doyum çalışmalarına önemli bir katkı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Evlilik, Evlilik Doyumu, Karşılaştırma Düzeyi, İlişki Doyumu, Eyle Uyum, Eyle Çatışma, Uyarlama, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Azizoğlu-Binici, S., ve Hovardaoğlu, S.

Amaç

Evlilik için Karşılaştırma Düzeyi Ölçeği'nin (EKDÖ) temel amacı, bireylerin evlilik ilişkilerinde yaşadıkları memnuniyet düzeyini, beklentilerinin ne kadar üstünde ya da altında olduğu bakımında değerlendirmektir. Bu ölçek, sosyal değişim teorisi çerçevesinde, kişinin mevcut ilişkisini geçmiş deneyimleriyle veya alternatif ilişkilerle karşılaştırma eğilimini nicelleştirmeye odaklanmıştır.

Ölçek, özellikle Türk kültüründeki evlilik dinamiklerini ve çiftlerin birbirlerine yönelik algılarını, sevgi ve kıskançlık gibi temel duygusal ve davranışsal bileşenler üzerinden ölçmeyi amaçlamaktadır. Bu sayede, evlilik danışmanlığı ve klinik psikoloji alanındaki araştırmacılara geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı sunulmuştur.

Yapı

EKDÖ, bireylerin evlilikten beklentileri ile mevcut durumları arasındaki farkı gösteren psikolojik yapıya, yani Karşılaştırma Düzeyini (Comparison Level) ölçmektedir. Bu yapı, ilişki doyumunu ve istikrarından önemli bir belirleyicisi olarak kabul edilir. Ölçek, bu yapıya iki farklı alt boyut üzerinden ele almaktadır.

Eyle Uyum Boyutu: Bu boyut, evlilikte yaşanan olumlu etkileşimleri, karşılıklı sevgiyi ve eyle

hissedilen yakınlık ve memnuniyet düzeyini (28 madde) değerlendirir. Yüksek puanlar, bireyin evlilikteki beklentilerinin karşılanması ve yüksek uyum olduğunu gösterir.

Eyle Çatışma Boyutu: Bu boyut ise evlilikte yaşanan olumsuz etkileşimleri, özellikle ekin gösterdiği kıskançlık ve çatışma düzeyini (8 madde) ölçer. Bu boyut, ilişkinin stres ve gerilim kaynaklarını belirlemede kullanılır.

Geçerlik

Evlilik için Karşılıklı Düzeyi Ölçeği'nin (EKDÖ) Türkçeye uyarlama çalışmasında, ölçeğin yapısal geçerliliğine dair kapsamlı analizler yapılmıştır. Her ne kadar özet bilgide spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, Azizoğlu-Binici ve Hovardaoğlu'nun (1996) orijinal makalesi, ölçeğin yapı geçerliliğini destekleyen bulgular içermektedir. Genellikle bu tür uyarlama çalışmaları yapıldığında yapı geçerliliği, orijinal ölçekle korelasyon, faktör yükleri ve ilgili diğer yapılarla (örneğin, evlilik doyumu ölçekleri) olan ilişkiler incelenerek sağlanır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirliği, özellikle zamana karşı tutarlılığını ölçen test-tekrar test yöntemiyle incelenmiştir. Yapılan analizler sonucunda, EKDÖ'nün alt ölçeklerine ait test tekrar test güvenilirlik katsayıları oldukça tatmin edici düzeyde bulunmuştur.

Güvenirlik Katsayıları Aralığı: Katsayıları 0.62 ile 0.90 arasında değişmektedir.

Anlamlılık: Tüm katsayıları istatistiksel olarak anlamlı ilişkileri yansıtmaktadır, bu da ölçeğin zaman içinde kararlı ölçümler sağladığını göstermektedir.

Faktör Analizi

EKDÖ'nün yapısal geçerliliğini desteklemek amacıyla yürütülen Faktör Analizi çalışmaları, ölçeğin toplam 36 maddesinin beklenen iki temel boyutta toplandığını ortaya koymuştur. Bu faktörler, teorik yapıyla uyumlu olarak, ilişkinin pozitif yönünü (Uyum/Sevgi) ve negatif yönünü (Çatışma/Kıskançlık) ayrıtırmaktadır.

Bu iki faktörlü yapı, ölçeğin hedeflediği Karşılıklı Düzeyi kavramının, hem doyurucu hem de sorunlu ilişki bileşenlerini eş zamanlı olarak değerlendirme yeteneğini sağlamaktadır. Eyle Uyum Boyutu'nun daha fazla madde içermesi (28 madde), ölçeğin ayrıntılı olarak ilişkinin olumlu yönlerine odaklandığını göstermektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama Ölçeği (Orijinal bir ölçeğin Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışması).

Format: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale).

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Evli bireyler.

Yaş Grubu: Yetkinler.

Popülasyon Detayları: Geçerlik ve güvenirlik çalışması, Türkiye'deki evli bireyler üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: 7'li Likert tipi derecelendirme kullanılmaktadır (1= Beklentinin çok altında; 7= Beklentinin çok üstünde). Yüksek puanlar, bireyin evlilikten duyduğu memnuniyetin veya beklentileri aştığı bir durumun varlığını işaret eder.

Anahtar Kelimeler

Evlilik, İlişki Doyumu, Psikometri, Test-Tekrar Test, Karşılaştırma Düzeyi, Sosyal Değişim Teorisi, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtması: Belirtilmemiştir.

Bağlantı E-posta Adresi: Selim Hovardaolu için: shovardaoglu@ankara.edu.tr

Yazma Adresi: Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Psikoloji Bölümü (Tahmini, Kurum bilgisine göre).

Şinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin orijinal geçerlik ve güvenilirlik çalışması **1996** yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin akademik çalışmalarda kullanılması genellikle yazarın iznine tabidir. Sorumlu yazarın iletişim bilgileri mevcuttur. Ölçek metnine ve orijinal makaleye aşağıdaki kaynaklardan erişim sağlanabilir.

Orijinal makalenin PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: turkpsikolojidergisi.com.

Ölçeğin kendisinin PDF dosyasını şu adresten indirilebilir: evlilik-icin-karsilastirma-duzeyi-olcegi-ekdo-toad.pdf

Referanslar

Azizoglu-Binici, S., ve Hovardaoglu, S. (1996). Evlilik için Karşılaştırma Düzeyi Ölçeği'nin

(EKDÖ) geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Türk Psikoloji Dergisi*, 11(38), 66-76.

Evlilik Kararlaşma Düzeyi Ölçeği (EKDÖ) Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

EKDÖ, toplam 36 maddeden ve 2 alt boyuttan oluşmaktadır:

Eyle Uyum Boyutu (28 m): Eşinizle yaşadığınız sevginin düzeyi.

Eyle Çatışma Boyutu (8 m): Eşinizin size karşı gösterdiği kışkırtıcı düzeyi.

Derecelendirme 7'li Likert tipindedir: (1= Beklentinin çok altında - 7= Beklentinin çok üstünde).